

вання. Суть його полягає в тому, що студенти під час занять отримують певне завдання, наприклад, конструкцію ортодонтичного апарата. Водночас із загальноприйнятими вимогами щодо опису всіх конструкційних елементів апарата, характеристики механізму його дії та ін. (теоретична складова) студенту пропонують змоделювати конкретну клінічну ситуацію, в якій доцільним буде використання запропонованої для розгляду конструкції (клінічна складова). Крім цього, студент має намагатися зазначити орієнтовний вік пацієнта, в якому випадку доцільно використати такий апарат, доповнити збудовану «клініко-теоретичну модель» можливими прогнозами щодо кожного з етапів ортодонтичного лікування пацієнта. Отже, процес формування певного стилю мислення майбутнього фахівця активізується шляхом логічного відтворення певних клінічних аспектів на базі засвоєних раніше теоретичних знань.

Згідно з прийнятим стилем клінічного мислення можна судити про культуру роботи лікаря, яка не допускає бездумного використання всього арсеналу діагностичних і лікувальних засобів. Загальновідомо, що досягнення науки і техніки останнього часу значно поліпшили розпізнавання внутрішніх хвороб і поглибили розуміння багатьох питань їхньої клініки і патології. Однак, незважаючи на велику кількість додаткових методів дослідження, клінічне мислення лікаря-спеціаліста вимагає дотримання принципів індивідуального підходу до кожного пацієнта.

Пошук нових форм оптимізації самостійної роботи студентів на кафедрі ортодонтії триває.

Список використаної літератури

1. Інноваційні підходи до реформування вищої медичної освіти в контексті Болонської декларації / В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, С. М. Білаш [та ін.] // Інноваційні освітні технології у підготовці медичних кадрів (частина II) : матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2010. – С. 3-5.
2. Морозов А. М. Професійна відповідальність лікаря (досвід зарубіжних країн) / А. М. Морозов, А.В. Степанченко, С. В. Кучеренко // Український нейрохірургічний журнал. – 2004. – № 4. – С. 88-91.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Донченко В.І., Скріннік Є.О., Ємець А.В., Дьяченко Ю. А.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглянуто особливості організації самостійної роботи студентів у процесі навчання здоров'язберігальних технологій у медичних ВНЗ. Описані форми, методи й умови організації самостійної роботи як важливої складової процесу професійної підготовки студентів-медиків.

Ключові слова: здоров'язбереження, самостійна робота, студенти-медики.

Необхідним етапом процесу навчання студентів-медиків здоров'язберігальних технологій є самостійна робота (СР). В основі навчання майбутніх лікарів має бути самостійна праця суб'єктів навчання із засвоєння накопичених людством знань. Позааудиторна навчальна діяльність студентів, як зазначає В. Наумчук, є обов'язковою умовою успішного формування майбутнього фахівця, а самостійна робота студентів – основним шляхом реалізації принципу такого принципу вишівської дидактики як самостійність [2].

Самостійна діяльність студентів-медиків здійснюється в позааудиторний час, сприяючи їхньому особистісному розвитку, розширенню і поглибленню професійних знань і формуванню професійно значущих якостей. СР студентів сприяє розвитку вмінь працювати зі спеціальною літературою, довідниками, періодичними виданнями і сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ), що сприяють розвитку організованості, ініціативності, активності в розв'язанні поставлених завдань і проблем.

Перехід від парадигми «освіта на все життя» до парадигми «освіта впродовж життя» ставить перед вищим навчальним закладом завдання сформувати в студентів мотиваційну готовність і розвинути здібності до самостійного формування професійної компетентності та компетенцій, умінь ставити і самостійно вирішувати теоретичні та практичні завдання. Саме активність і самостійність значною мірою сприяють формуванню готовності майбутнього фахівця в галузі медицини до використання здоров'язберігальних технологій.

Окрім традиційних форм організації СР (опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему і пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на семінарських заняттях і підготовка до практичних занять; систематизація вивченого матеріалу перед іспитом; опрацювання і підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; підготовка й оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм тощо), в процесі підготовки майбутніх медиків до використання здоров'язберігальних технологій використовуються такі форми: підготовка до ділової гри, дебатів, дискусій, розгляду кейсів, складання глосаріїв, підготовка і написання наукових статей, взаємне рецензування студентських робіт [1].

СР студентів у сучасних умовах важко уявити без інформаційних технологій, адже вони зробили можливим доступ кожного фахівця до величезної кількості інформації різних видів. Актуальність використання інформаційних технологій у вищій освіті, на думку Л. Оршанського, визначається такими факторами: винятково широкими можливостями в індивідуалізації освіти; підвищенням мотивації суб'єктів навчання при їх використанні та посиленням емоційного фону освітнього процесу; розмаїттям умов і механізмів для активної самостійної діяльності; забезпеченням широкої зони контактів, можливістю спілкування через Інтернет із будь-якою людиною, незалежно від її просторового розташування і різниці часових поясів; можливістю комплексного впливу на різні органи чуття; високою наочністю подання навчального матеріалу; зростаючими інтерактивними можливостями ІТ-технологій; доступністю ІТ-технологій у будь-який час, зручний для суб'єкта навчання; легкістю і звичністю організації ігрових форм навчання [3].

Одним із різновидів СР студентів-медиків є волонтерська діяльність, зорієнтована на здоров'язбереження, надання оздоровчої, психологічної, емоційної, побутової допомоги тим, хто її потребує.

Волонтерська діяльність у галузі здоров'язбереження є професійно значущим етапом у системі практичної підготовки майбутнього лікаря, оскільки виступає первинною ланкою апробації його готовності до здоров'язберігальної діяльності, сприяє формуванню фундаменту професійного світосприйняття. Така діяльність передбачає участь або в одноразових заходах, або в тривалих програмах, спрямованих на збереження здоров'я різних верств населення. Як свідчить практика волонтерства в галузі здоров'язбереження, рівень готовності студентів-медиків до використання здоров'язберігальних технологій в умовах, наближених до професійних, значно підвищується.

Для ефективного планування й організації СР студентів дотримуються певні умови: забезпечення навчально-методичної підтримки й індивідуальності завдань для СР; розподіл завдань на початку навчального року (семестру); розробка поточних і рубіжних форм контролю; визначення часу консультацій викладачів для координації СР студентів. Методичне забезпечення СР студентів-медиків передбачає засоби контролю з боку викладача (контрольні питання за темою, перевірка практичних завдань, самостійних аналітичних робіт, виконання модульних контрольних робіт) і самоконтролю з боку самого студента (тести, пакети контрольних завдань, питання і завдання для самоконтролю).

Рівень і складність завдань для СР майбутніх лікарів на різних стадіях навчання відрізняються за формою і змістом. На перших двох курсах СР ставить за мету розширити та закріпити знання і вміння, отримані під час лекцій і семінарів. У цьому разі найефективніші такі форми проведення СР: написання есе-формулювання будь-якого поняття; письмовий огляд із певного питання; складання глосарію із заданої теми. На старших курсах СР студентів допомагає реалізації їхніх професійних навичок і передбачає складання мультимедійних презентацій – розкриття власного бачення певного питання; домашню підготовку до ділової гри; розробку групового проекту, наприклад, «Шляхи вдосконалення надання медичних послуг в Україні»; підготовку доповідей на студентських наукових конференціях [1].

Таким чином, самостійна робота студентів є обов'язковою формою підготовки майбутніх лікарів, результатом якої стає підвищення рівня знань студентів, формування вмінь самостійно мислити і приймати рішення, що вкрай важливо для формування їхньої готовності до використання здоров'язберігальних технологій.

Список використаної літератури

1. Донченко В. І. Методика навчання здоров'язбережувальних технологій студентів медичного університету : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / Донченко Вікторія Іванівна. – Х., 2016. – 263 с.
2. Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В. І. Наумчук ; Тернопіль. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2002. – 19 с.
3. Оршанський Л. В. Креативне інформаційно-освітнє середовище як чинник саморозвитку особистості / Л. В. Оршанський // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць / редкол.: І. Я. Зязюн (голова) [та ін.]. – К. : Вінниця ТОВ фірма «Планер», 2010. – Вип. 23. – С. 86-92.

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ

**Дубинська Г.М., Лимаренко Н.П., Боднар В.А., Ізюмська О.М., Полторапавлов В.А.
Коваль Т.І., Сизова Л.М., Прийменко Н.О., Котелевська Т.М., Руденко С.С., Марченко О.Г.**

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Представлені принципи самостійної роботи студентів, що ґрунтуються на застосуванні інформаційних технологій, інтерактивних методів навчання, та висвітлено їхню роль у навчальному процесі.

Ключові слова: самостійна робота, інтерактивні методи, навчальний процес.

Актуальним завданням вищої школи залишається підготовка професійно й культурно орієнтованої особистості, яка має здатність до фахової, інтелектуальної, соціальної творчості, стійкі вміння, навички виконання професійних обов'язків і усвідомлює необхідність навчання й самовдосконалення. Виклики сучасності, поставлені перед вищою школою, вимагають пошуку шляхів оптимізації навчального процесу. Нині навчання стає складнішим за своїми цілями та інтенсивнішим за змістом. Науковість, фундаментальність, системність, єдність теорії і практики – провідні ланки сучасного навчального процесу. Не менш важливим є формування комунікативної, свідомої активності студентів і самостійного, творчого пізнання. Збільшення обсягу знань, обмеження часу для його викладання вимагає застосування ефективніших методів і технологій навчання. Тому актуальним є впровадження нових освітніх технологій, які мають сприяти загальному розвитку особистості, формуванню її світоглядної культури, творчості, підвищувати зацікавленість студентів до навчання.

Провідне значення для правильної організації навчального процесу має самостійна робота студентів (СРС), впровадження інтерактивних методів навчання, опанування сучасних інформаційних технологій. СРС є ефективною формою навчального процесу на кафедрі, яка виконується студентами самостійно і контролюється викладачем у позааудиторний час. Правильна її організація є методом удосконалення навчального процесу, оскільки студент прагне досягти встановленої мети, застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та свої зусилля.

Суттєвою складовою СРС на кафедрі інфекційних хвороб є глибока клінічна підготовка студентів. Одним із головних елементів у здобутті професійної компетентності є формування креативного, професійного мислення і творчого підходу в обґрунтуванні лікувальної тактики на основі моделювання конкретної клінічної ситуації з використанням принципів диференційованого діагнозу і доказової медицини.